

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

Septimus gradus Obedientiæ, cæca quadam subiectione imperata facere.
Cap. 11.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

rationem mādatorum Dei non esse inuestigandam, cum errare non possit, rationem autem mandatorum hominis esse indagandam, quia errare possit; sciat se in hoc nō minimum errorem incurere. Primò, quoniam nos loquimur de mandatis Dei, in quibus non dubium quin etiam præcipiat Deus. Secundò, quia licet homo aliis prælatus, secundum prudentiam humanam errare possit, & aliquando erret, aliquid præcipiens quod bonæ gubernationi non conueniat, tamen ego non erro, dum ei, cui debeo, in his quæ legi Dei non repugnant, me ipsum subiicio. Illique ad pœnam imputabitur, quòd imprudenter imperauit, mihi verò ad meritum, quòd peccato non interueniente, simpliciter obediui. Tertiò, quoniam non multum est causam præceptorum Dei non querere, cuius voluntas, regula sanctitatis, & iussio ipsa, est rectitudo. At causam humanæ iussionis non querere, cum homo decipi possit in mandatis suis, hoc cum peccatum manifestè non cernitur, summæ simplicitatis, & humilitatis est, & ideo in magno pretio habendum est.

Bern. lib.
de præcep.
c. 12.

At esto dubium sit, an prælatus peccatum præcipiat, quid faciendum est? An sine vlla discussione, & rationum indagazione obtemperandum? Ad hoc sic respondet Bernardus. Sed homines, inquis, faciliè falli in Dei voluntate de rebus dubiis percipienda, & in præcipienda fallere possunt. Sed enim quid hoc refert tua, qui conscius non es? præsertim cum teneas de scripturis, quia labia sacerdotis custodiunt scientiam, & legem ex ore eius requirunt, quia Angelus Domini exercituum est. Requiritur, dixerim, legem: non quam vel authentica vlla scriptura tradiderit, vel ratio manifesta probauerit: de huiusmodi quippe nec præceptor expectandus, nec prohibitor auscultandus est. Sed quod ita latere aut obscurum esse cognoscitur, vt in dubium venire possit, Vtrumnam Deus sic, aut aliter fortè velit, si non de labiis custodientibus scientiam, & ex ore angeli Domini exercituum certum reddatur. A quo denique diuina potius consilia requirentur, quàm ab illo cui credita est dispensatio mysteriorum Dei? Ipsum proinde, quem pro Deo habemus, tanquam Deum in his, quæ apertè non sunt contra Deum, audire debemus. Nec sanè contraria loquimur Sancto Prophætæ Samueli, quasi nos in hac parte diuinam hominibus tribuentes auctoritatem, cum ille in supra memorato capitulo planè discernere inter vtrumque videatur. Siquidem quod nos asserimus de dubiis, hoc ille negat de manifestis, vt cum ait: Si peccauerit vir in virum, subaudiatur propter Deum, cui apertè contraria homines hominibus frequenter mandare præsumunt. Hæc Bernardus. Ad idem Guillelmus Parisiensis ait: Vbi verò dubitat subditus, an dicitur licitum, aut illicitum sit, quod iubet Prælatus, determinatum est, quia debet parere iussis prælati. Causa autem in hoc est, quoniam in huiusmodi dubiis ad consilium prælatorum recurrendum est, & eidem standum. In hoc enim subditis præpositi, sunt prælati, vt in eiusmodi consulant eisdem. Et quidem communis Theologorum scholasticorum sententia est, in dubio an id, quod præcipit superior, licitum sit vel non, debere subditum etiam doctum conscientiam illam deponere, & mandatis obedire, præsertim si ex obedientia, vt iam diximus, nullum vel ipsi subdito, vel alteri proximo, nocumentum proueniat. Si autem in dubiis obediendum est, quanto magis in rebus manifestis, in quibus certum est nullum esse peccatum, est sine vlla discussione parendum? Certè

1. Reg. 2.

Guilhel.
de vir-
tut. c. 12.

qui in his omnia discutit, cuncta discernit, falsò sibi obediens nomen arrogat, cum simplicitate indiuiduam perfectæ obedientiæ comitem omnino non habeat. Nec solum in malis omittendis, aut in medijs, siue indifferentibus præstandis, verum & in bonis faciendis sine vlla discussione causarum obediatis. Vt enim inquit Basilius: Porro vera perfectæque subiectorum aduersus moderatorem ordinis obedientia in eo cernitur, si quis ex eius consilio non à rebus modò flagitiosis abstineat, sed si, ne ea quidam quæ laudabilia sunt, sine sententia illius faciat. Nam abstinentia, & omnis corporis incommodorum permissio, vtiliter hæc quidem comparata ad aliquid sunt. At si quis propriæ obsequens voluntati spreto consilio antistitis sui, id facere voluerit, quidquid ipsi collibitum sit, hic plus erit, quod faciet mali, quàm quod boni. Qui enim potestati resistit, Dei ordinationi resistit, & præmium obedientiæ maius debetur, quàm rectè factum cum continentia. Hæc ille. Qui sic subiectione voluntatis, & intellectus, in omnibus obediens, parum illi deest, vt omnem perfectionem obedientiæ possideat; illud autem est quod in sequenti gradu vniuersorum sublimissimo declarabimus.

Basili. ser.
2. de in-
stit. mona-
chor.

Septimus Gradus Obedientiæ: cæcà quadam subiectione imperata facere.

C A P V T XI.

ROSTREMVVS hic obedientiæ gradus non aliter à præcedenti differt quàm castitas à continentia. Quemadmodum enim continentia admittit secum contradictionem appetitus carnalis in venerea diffluentijs, cui virtus animi vehementer obstitit; castitas verò magna ex parte appetitus bella profernit, ne in puritatem oblatret: Sic obedientia intellectus secum compatitur suasiones aliquas iudicij nostri aduersus imperata confurgentes, quæ vera obedientia reiicit, illisque respondet: at obedientia cæca rationes in contrarium non habet, sed columbina quadam simplicitate, iussis obedit. Quæ tamen hoc cæcitatatis nomen obedientiæ attributum quibusdam rem istam minus circumspèctè cogitantibus hoc nostro tempore inuisum fuit, necessarium erit prius illud exponere, & quid obedientia cæca sit, ne offendat oculos plus nimio fortassis humanæ prudentiæ amatores, quam Deus irridet, edicere. Ponendum est ergo nihil obedientia cæca perspicacius, nihil sapientius. Dionysius Areopagita doctam quandam ignorantiam laudat, qua de Deo nihil affirmamus, nihil cognoscimus; quia illa dum ab eo conceptus limitatos rerum creaturarum auferimus, sub docta caligine ipsum illimitatum & infinitum confitemur. Ita & patres statim referendi, cæcam obedientiam miris laudibus extollunt, quia ad noxiam libertatem oculos non habens, ad id, quod oportet, lumen sapientiæ possidet. De primis parentibus ait Scriptura: Erat autem vterque nudus, Adam scilicet & vxor eius; & non erubescabant. Illi ergo cæci exant ad erubescendum, videntes autem & satis perspicaces oculos habentes, ad simpliciter & sine pudore contuendum. Sed numquid sapientiores fuerunt, quando aperti sunt oculi ambotum, & cognouerunt se esse nudos? Nemo puto sanæ mentis hoc dicet. Ergo quadam potest esse cæcitas scie-

Genes. 2.
26.

Genes. 3.
7.

oculorum

Aug. 14.
de Civit.
c. 17.

oculorum oclusio, quæ lumini oculorum præster, & quædam ignorantia, quæ inanem, & garrulam scientiam superet. Aperti sunt oculi amborum, inquit Augustinus, non ad videndum, nam & antea videbant, sed ad discernendum inter bonum, quod amiserant, & malum in quod ceciderant. Habet itaque perfecta obedientia, qualis fuit in statu innocentie, oculos ad videndum, & cæca erat ad discernendum. Habet autem inobedientia oculos ad discernendum, & indagandum de necessitate præcepti, & cæca est ad malum, quod ex transgressione præcepti nasciturum erat contuendum. Vtraque videns, utraque cæca: sed illa sapienter videns, & circumspèctè cæca ad salutem; hæc insipienter videns, & temerariè cæca ad suam perditionem. Non igitur nos terreat perfectæ obedientiæ cæcitas, quia ita cæca est, ut magnam sapientiam non perdat, ita oculis stultitiæ clausa, ut oculos prudentiæ non amittat.

Audi nunc, o lector, obedientia cæca quam pulchros oculos habeat, & quam turpibus oculis careat. Habet illa oculos ut videat, quia ille qui præcipit, prælatus est, quia locum Dei tenet, & ab eo iubendi potestatem accepit; quia nullum manifestum peccatum, nihilque per se illicitum iniungit. Hæc videt. At non videt nec curat, an prælatus, multis Dei donis, an paucis præditus sit, an defectus & infirmitates hominis habeat, an sanctitate polleat, vel peccatis sordeat: nec tandem scrutatur cur hæc vel illa præcipiat. Hanc obedientiæ rationem B. P. N. Ignatius ducto à maiori ad minus argumento, fidei divini exemplo luculenter exposuit. Quemadmodum cum mysterium aliquod fidei nobis proponitur, rationes eius nequaquam disquirimus, sed impetu virtutis Theologiæ nobis infusa ad credendum & assentiendum ferimur, ita cum aliquid à prælato nobis iniungitur, sine vlla investigatione rationum vel causarum, oportet ut virtute obedientiæ ad exequendum ducamur. In hoc tamen debet esse discrimen, quod quia Deus non potest dicere nisi verum, nihil aliud expectandum est ad credendum, nisi scire quod Deus dicit. At quia homo peccatum iubere possit, ideo ad obediendum duo videnda sunt, & quod prælatus præcipit, & quod nihil malum manifestum præcipiat. At in his, in quibus nullo peccatum esse constat, perfecta obedientia, magna simplicitate, & sine vlla disquisitione rationum, cur hoc aut illud præcipiatur, obtemperat. Unde hic obedientiæ gradus in hoc positus est, ut quis audito superioris verbo, perspectaque aliquo modo eius voluntate, sapientissima lynceitate statim obediat, & nihil omnino disquirat. Qui obediendi modus cum in habitum, assuetudinemque transierit, & à iudicio obedientis, impugnationem rationum in oppositum insurgentium depulerit, perfectissimam obedientiam à patribus exemplo doctrinæque probatam constituit.

Huius obedientiæ perfectissimum exemplar fuit Abraham: qui iussus filium immolare, & filium vnigenitum, ac sibi charissimum, ex quo erat secundum promissam Dei posteritatem susceperus, statim eadem nocte surrexit, & nihil interrogans, nihil inuestigans, ad filium occidendum properat, ut Dei sibi loquentis præceptis obediat. Audi quam pulchre Bernardus hanc obedientiæ Abrahamæ tum difficultatem, tum promptitudinem ac simplicitatem expendat. O quanta in verbis istis amaritudo, quanta à corde patris separatio pietatis? Iubetur namque filium occidere, os ex ossibus suis, & carnem de carne sua: filium magnæ promissionis, & extremæ feneçutis, propriæ mu-

A licis; filium mirabiliter promissum, feliciter natum, educatum innocenter. Et ne quid deesset, ut terrimum intra paterna viscera doloris incendium exundaret, additur, vnigenitum. Sunt namque multi filij, sed non vnigeniti. Ille sic est filius, ut & vnigenitus. Ille vnicus patri, vnigenitus matri, hæreditati referuatus. Ne respicias ad Ismael, quia qui in seruitute & ex ancilla genitus fuerat, ad libertatem & hæreditatem minimè pertinebat. Quia verò multi sunt filij, & vnigeniti, sed non dilecti; ad exaggerandum in corde patris tribulationem, & comprobandum in mente iusti obedientiam, Dominus subiungit quem diligis. Vi verò teneritudo patris ex memoria dilecti nominis recudesceret, & interior pietas ad dilectæ vocis sonum tota ferueret, puer vocatur ex nomine, quod vocatum erat à Domino, priusquam in utero conciperetur. Vides quantis tribulationum malleis Abrahamæ pietas feriatur, cui præcipitur ut filium tollat, occidat vnigenitum, quem diligit immolet, Isaac percutiat? Multum tentatus, multum probatus; adustus est multum: dulcis relatio filij ad patrem, patris ad filium. Hanc dulcedinem, & omnis affectus vicissitudinem obliuiscitur, Abraham sternit asinum suum, ligna componit, ignem accedit, eximit gladium. Non à Domino quaerit, quare? non murmurat, non conqueritur, non saltem vultum doloris ostendit, sed omnium quæ præcipiuntur ignarus, in mortem filij pia crudelitate festinat. Ideo summæ & admirabilis obedientiæ virtus in Abraham, & singularis excellentiæ laudibus prædicanda. Hactenus ille.] Sed quam accepta fuerit Domino hæc obedientiæ simplicitas, ex præmio propter illam Abrahamæ dato satis elucet.

B Per meritum iuravi, dicit Dominus: quia fecisti hanc rem, & non pepercisti filio vnigenito propter me, benedicam tibi, & multiplicabo semen tuum sicut stellas cæli, & velut arenam, quæ est in litore maris: possidebit semen tuum portas inimicorum suorum: & benedicentur in semine tuo omnes tribus terræ, quia obedisti voci meæ.] Tu, ut simpliciter obediens, maledictionem orbitatis non timuisti: ego benedicam tibi. Tu posteritatem tam desideratam propter obedientiæ bonum contempsisti: ego multiplicabo semen tuum, ut prius terram repleat, atque possideat, & postea in cælo ut stellæ resplendeat. Tu maledicta hominum non horruisti, qui te forte filicidam vocarent: ego causa feminis tui, id est Christi, non solum tibi, sed & cunctis hominibus benedicam. Ecce patrem credentium: immo ecce patrem obedientium; ut præmium eius habeas, ipsius simplicem obedientiam addices.

D Samuel etiam datus est in huius obedientiæ simplicissimi exemplum, qui vocatus à Domino, putansque se ab Heli sacerdote vocari, inter cæca nocte ter è lecto surrexit, ter ad magistrum accessit, ter ad lectum repedaui, ad iussum eius, Domino, quem nondum sciebat, eiusque nunquam vocem audierat, fidenter respondit, & illam vocem veri obedientis edidit: [Loquere Domine, quia audit seruus tuus.] Nec dixit intra semetipsum: Hic delirus senex iam me vocat, iam suæ importunitatis & leuitatis oblitus, à Deo (quem nunquam audiui) vocari me putat. Dormiam igitur, & iuanium vocum nullam rationem habens usque ad auroram requiescam. Hæc, inquam, non cogitavit, sed obediuit, & in obedientiæ mercedem Dei alloquia, & prophetiæ donum accepit. Puer, inquit Gregorius, humiliter homini subiectus, atque obedientiæ ardua arce sublimatus, dum vocatus accessit,

Ignat. in
epist. de
obed. c. 18

Gen. 22.

Bern. de
grad. obedi.
c. 1.

Gen. 22.
16.

1. Reg. 3.
10.

Greg. ex-
pos. 1. 2. in
caput 3.
1. Reg. 3.

iusus redit: quid aliud nobis exemplo præbet, nisi altissimæ formam obedientiæ? Vera namque obedientia nec propositorum intentionem discutit, nec præcepta discernit: quia qui omne vitæ suæ iudicium maiori subdit, in hoc solo gaudet, si quod sibi præcipitur, operatur. Nescit enim iudicare, quisquis perfectè didicerit obedire: quia hoc tantum bonum putat, si præceptis obediat.] Jam vides, quam Gregorius altissimam obedientiam vocat, illam scilicet, quæ rationem eorum, quæ iubentur, non petit, quæ discussionem non admittit. Quia ignorantia aut cæcitate sua tantum abest, ut desipiat, quod potius eatenus sapiens & perfectus est, quatenus rationum, seu causarum præcepti indagatix non est.

Sed ut ex nouo Testamento aliquid adducamus, Paulus huius cæcæ obedientiæ in se formam exhibuit. Surgens enim ille ut ad præceptum Domini, qui eum ex equo deiecit, Damascum ingrederetur, apertis oculis nihil videbat, & manibus comitum suorum debuit in Damascum deportari. [Ibi autem erat tribus diebus non videns, & non manducauit neque bibit.] In hac historia sanè mirabili formam perfectæ obedientiæ conspicio, & delineatum verum obedientem agnosco. Quod in corpore Pauli gerebatur, idem suo modo in corde eius Dominus operatus est. Surrexit non videns corpore. Surrexit quoque non discernens corde, cur sic à Domino fuerit percussus, solum præceptum sibi impositum cogitans, & de quaerendo Anania, & de ei se subiiciendo apud se agens. Tribus diebus non vidit, ut cadentibus ab oculis eius squammis clariùs postea lucidiùs videret. Sic prorsus perfectus obediens, auditio prælati iussu, surgat ad obediendum non videns, id est, mandatorum causam non disquirens, & se aliorum manibus, qui utique cæci non sunt, se duci permittens. Tribus diebus nimirum in initio, & in medio, & in fine conuersionis suæ non videat, ut post hanc vitam perspicacissimis oculis eximium suæ obedientiæ præmium aspiciat. Cæcitas ad maius lumen habendum non semel profecit. Nam & Democritum Gellius tradit, luminibus se sponte priuasse, ut posset liberiùs philosophari. Et quidem oculorum acies parum philosophiæ nocet, at mentis temeritas, quæ prælatorum mandata disquiret, non modicum spiritui perfectionis detrimentum affert.

Quis ex vobis, ait Iffias, timens Dominum, audiens vocem serui sui?] Quis, inquam, timorem Domini in corde suo libens excepit? Quis vocem Christi, qui formam serui induit, ad obediendum audiuit? & respondet [Qui ambulauit in tenebris, & non est lumen ei, speret in nomine Domini, & innitatur super Deum suum.] Is certè, qui has securissimas tenebras amat, qui lucem humanæ rationis, qua sibi imperata examinare poterat, habere recusat, speret quòd à Domino dirigitur, ne cadat, & in eo tantquam in verissimo adiutore confidat.

Iam quomodo hanc obedientiam cæcam scripturæ exemplis illustratam Patres tradant, & doceant, videamus. Basiliius, cuius verba supra citauimus, seriuò monet, ne religiosi eorum quæ sibi imperantur, aliquam ob antilite rationem poscant. Et alio loco. Ut sint velut oues, & ut instrumenta in anima, quorum illæ ouina simplicitate sinunt se duci, & hæc sine vlla contradictione permittunt se moueri. Atque alio loco, quid faciendum sit, cum aliquid præcipitur, quod vires nostras superare videatur, sic tradit: Verùm ubi quis, semel se in reliquum fratrum corpus cooprandum tradiderit, is si membrum postea ad ministrandum aptum iudicatum fuerit, esto quòd sibi impositum sit, vires ipsius

A videatur superare, de iudicij periculo prorsus illum esse sollicitum finito, qui ea imperet, quibus vires suæ pares esse non possint; ipse autem parendo, obediendoque alacritatem pro virili declarat studij sui vique ad mortem, memoria assidue Dominum tenens, qui factus fuit obediens vique ad mortem, mortem autem crucis.

Hieronymus. Præpositum monasterij timeas, ut dominum diligas, ut parentem, credas salutare quidquid ille præceperit, nec de maiorum sententia iudices, cuius officij est obedire, & implere, quæ iussa sunt: dicente Moysè: Audi Israël, & tace.] Nihil autem aliud nos vocamus cæca obedientia parere, nisi de maiorum sententia minimè iudicare.

B Augustinus, cuius sententiam adducit Bonauentura, aliquid dicit, quo cæcam obedientiam commendat. Obedientia, inquit, debet esse prompta sine dilatione, deuota sine designatione, voluntaria sine contradictione, simplex sine discussione, perseverans sine cessatione, ordinata sine deuiatione, iucunda sine turbatione, strenua sine pusillanimitate, & vniuersalis sine exceptione. Qualiter nos audimus nostros superiores, taliter nostras exaudit Deus orationes.] Verbum illud, simplex sine discussione, ab obedientia oculis humanæ prudentiæ tollit, & prudentiam spiritus maiorum præcepta non discernentem docet.

C Ioannes Cassianus iustificè hanc perfectionem obedientiæ declarat. nam quodam loco ait: Sicque Monachi Ægyptij vniuersa complere quæcumque fuerint ab eo præcepta, tanquam à Deo sint cælitus edita sine vlla discussione festinant, ut nonnumquam etiam impossibilia sibi imperata eadem fide ac deuotione suscipiant, ut tota virtute, ac sine vlla cordis hesitatione ea perficere & conuincere nitantur, & nec impossibilitatem quidem præcepti pro senioris reuerentia metiantur. & alio loco:

Verùm & quantum hoc præ omnibus excole, quod hæc quæ supra diximus tria cõmentet, atque ornet, id est, ut stultum te secundum Apostoli sententiam, facias, in hoc mundo, ut sis sapiens. Nihil scilicet discerens, nihil diudicans ex his, quæ tibi fuerint imperata; sed cum omni simplicitate ac fide obedientiam semper exhibeas, illud tantummodo scõdum, illud vtile, illud sapiens esse iudicans, quicquid tibi vel lex Dei, vel senioris examen indixerit. Tali enim institutione fundatus sub hac disciplina poteris durare perpetuò, & de cænobio nullis tentationibus inimici, nullis factionibus deuolueris. Et alio loco periculum eorum, qui oculos habent ut maiorum instituta diiudicent sic exponit. Quamobrem si vos, quemadmodum credimus, Dei causa ad æmulationem nostræ cognitionis attraxit, omnibus institutis, quibus illic primordia vestra præuenta sunt penitus abdicatis, quæcumque Seniores nostros agere, vel tradere videritis, summa humilitate sectamini. Neque vos moueat, aut ab imitatione diuertat, ac retrahat, etiam si vobis ad præsens alicuius rei vel facti ratio, vel causa non liqueat; quia eos, qui bene de cunctis, ac simpliciter sentiunt, & vniuersa quæ à senioribus tradi gerive perspexerint, fideliter imitari magis quàm discutere student, per operis experientiam rerum etiam omnium scientia sublequetur. Cæterùm nunquam rationem veritatis intrabit, quisquis à discussione cõperit erudiri: quia videns eum inimicus suo potius quàm patrum iudicio confidentem, facillè in id vique propellit, ut etiam illa, quæ maximè vtilia ac saluberima sunt, superflua ei videantur, & noxia. Atque ita præsumptione eius

callidus

Aster. 9. 8.9.

Gellius lib. 10. c. 17.

Iffias 50. 10.

Basiliius cons. monast. c. 20 c. 33.

Reg. fuf. dist. 1. c. 20.

Hieron. epist. 3. ad Ruf.

Bonauent. trac. cõs. collat. col. 3. tit. 2. pp. 56.

Cassian. lib. 4. de institut. c. 20.

eodem lib. 4. c. 17.

Cassian. col. 28. c. 3.

callidus hostis illudit, vt irrationabilibus diffinitionibus suis pertinaciter inhærendo, hoc solummodo sibi sanctum esse persuadeat, quod rectum atque iustissimum suæ tantum obstinationis errore censuerit.

Benedictus Abbas hanc eandem obedientiæ perfectionem à suis monachis postulauit, cuius ista sunt verba: Si cui fratri aliqua fortè grauius, aut impossibilia iniunguntur, suscipiat quidem iubentis imperium cum omni mansuetudine, & obedientia.]

Audi nunc quemadmodum Ioannes Climacus eandem obedientiam non tam scripserit, quam custodierit: in epistola enim proœmiali ad alium Ioannem Abbatem sic ait: Quoniam verò Dei veri Patres nostri, veracisque scientiæ magistri obedientiam diffiniunt in his rebus quæ supra vires sunt, nihil discernendo obtemperare præcipientibus, imbecillitatem nostram piè obliui, ea quæ supra nos sunt, audacter tentare aggressi sumus. In quarto autem gradu scilicet sæpe de hac obedientia loquitur, sic enim ait: Dominus illuminat cæcos obedientium oculos ad contuendas magistri virtutes, ideòque eos excæcat ne defectus videant, contra verò bonis omnibus infestus demon facere conatur. & rursus. Cum tibi cogitatio suggererit, vt prælatum aut iudices aut damnos, ab ea non secus quam à fornicatione dissilias, nec profus huic serpenti requiem præstes, non locum, non initium, non ingressum; loquere ad huiusmodi draconem ac eum his verbis incesse: O maligne seductor, non ego iudicem meum iudicandum suscepi, sed idem me: non ego illius, sed ille mei dux esto. Eternum. Securè eis credamus in Domino, qui curam nostri susceperunt, etiam si quædam imperent, quæ contraria, ac salutis nostræ videantur aduersaria. Tunc enim fidelis ad illos nota veluti in fornace humilitas comprobatur. Hoc enim est verissimæ fidei indicium, si contraria quam sperabamus aspicientes præcipientibus absque vlla hesitatione obtemperemus. Ex obedientia, vt diximus, humilitas nascitur, ex humilitate discretio, vt à magno quoque Cassiano in eo sermone quem de discretione conscripsit, venustissimè atque altissimè disputatum est. Ex discretione verò animo clarissimum lumen infunditur, ex quo etiam præuisio nascitur. Quis igitur ad hoc tam præclarum iter obedientiæ non læto animo occurrat, cum ante se tantam bonorum copiam videat? De hac singulari virtute cantor ille optimus aiebat: Parasti in dulcedine tua pauperi obedienti Deum,] præsentiam tuam in corde ipsius.

Multi possemus latissimè ex Patribus adducere, vt hanc obedientiam cæcam confirmaremus, sed quia partim in superioribus gradibus citata sunt, breuiter quibusdam additis concludamus. Casarius, Arelatenis Episcopus, inquit, Quidquid tibi à senioribus fuerit imperatum, accipe tanquam de cælo sicut de ore Dei prolatum. Nihil reprehendas, nihil discutas, in nullo profus murmurare præsumas, totum sanctum, totum iustum, & vtile iudica, quidquid tibi à prælato videris imperari.] Quoniam modo hæc implebit, qui non iudicium suum in eorum, quæ imperantur, rationis inquisitione cæcauerit? Bernardus ait. Perfecta obedientia maximè in incipiente est indiscreta; hoc est non discernere quid, vel quare præcipiatur, sed ad hoc tantum niti, vt fideliter & humiliter fiat quod à maiore præcipitur.] Nomine autem indiscretæ obedientiæ eodem sensu vitur, quo nos nomine obedientiæ cæcæ vsi sumus, vt iniuncto nobis aliquo bono opere, de rationibus nihil profus discernamus. Alio autem loco idem sanctus Pater Bernardus non tantum rem sed no-

men admittit, & obedientiam cæcam appellat. Felix, inquit, cæcitas, qua malè quondam illuminati in præuaticatione, tandem in conuersione oculi salubriter excæcantur. Et postea. Hæc dico, charissimi, quia vereor ne quis fortè sit inter vos, qui solo se somnio præsumat illuminatum esse, nec iam æquanimitè patiatur ad manum trahi, sed ductorem se se profiteatur aliorum. Cui enim nec dum administrationis cura iniuncta est, cui necdum credita dispensatio, cui necdum præceptum vt videat, & prouideat his, qui apertos oculos habentes nihil vident, quid hoc præsumere tentat, nisi quia meditatur inania, & quasi somnia vana sectatur?]

Anselmus eiusdem obedientiæ meminit, cum propositis quatuor obedientiæ generibus, ad quartum veniens ait: Mala est iussio, & bona obeditio, vt si poma cedrina, vel aliud aliquid, quod sine periculo haberi non posset, quis prælatus sibi afferri præciperet. Vnde David aquam de cisterna sibi afferri præcepit: quæ quia in periculo suorum allata est, prænituit præcepti, noluitque eam bibere.] Dicens enim hic doctor bonam esse obedientiam, qua subditus imprudenter iussis patet, si tamen nullum intercedat peccatum, dicit intellectum esse cæcandum, nihilque à perfecto obediente super imperatis inquirendum.

Thomas Aquinas, audi nunc, quid de eadem obedientia dicat. Cum enim disputaret an quis posset aliquid impossibile faciendum eligere, & cum regulam Benedicti attulisset, dicentis, tentandum esse si quid impossibile prælatus iubeat: respondet. Hoc ideo dicitur, quia an aliquid sit possibile, subditus non debet suo iudicio diffinire, sed in vnoquoque iudicio superioris stare.] Quam maior obedientiæ simplicitas, aut (si ita loqui liceat) quæ maior cæcitas à subdito exigi potest, quam vt, an sibi possibilia præcipiantur, nõ videat, sed ea agere toto nisu contendat?

Bona ventura multis in locis eiusdem obedientiæ meminit. Quodam loco sic ait. Numquam de maiorum sententia iudicent, quorum officij est obedire, & implere quæ iussa sunt, deinde si ad profectum volunt obedientiæ peruenire, constanti secum deliberatione proponant, deuotè semper ad omnia obedire. Si quid igitur graue, vel impossibile fortè iniungitur, suscipiant quidem cum omni mansuetudine iubentis impetium. Quod si omnino suarum virium pondus excedat, impossibilitatis suæ causas, ei qui præest, patienter, & opportunè insinuent, non superbiendo, vel contradicendo, vel aliis leui murmure resistendo. Si adhuc superior in sua manserit sententia, ita sibi nouerint expedire, & ex charitate de adiutorio Dei consilij obediant. Alio loco sic: Quidquid superior eis vel præpositus, vel instructor iniunxerit, quasi diuinitus imperatum, statim vt veri obedientiæ filij deuotè adimpleant: quidquid statuerit, immobiliter seruent, sciet, & quæ aliquid transgredi sacrilegium putent. Credant salutare, quicquid ille præceperit. Perfecta obedientia est in incipiente maximè indiscreta, id est, non discernere quid vel quare præcipiatur, sed tantum ad hoc niti, vt fideliter & humiliter fiat quod à maiore præcipitur. Nouitium prudentem, incipientem, & sapientem, in cella diu posse consistere est impossibile, & in congregatione durare. Stultus fiat, vt sit sapiens. Securè per omnia obeditur, vbi contra Deum nihil præcipitur. Discant ergo voluntates proprias frangere, alienòque iudicio & imperio ambulare. Rursus alio loco. Non enim sicut moderni nunc, ipsi tunc librabant hoc melius esse illo, hoc securius, hoc laudabilius, hoc facilius, sicut quidam nunc faciunt causa fugæ, sed cuncta, quæ sciebant

Sev. de
Conuer-
sions Pau-
li.

Ansel. de
simili-
tu. l. c.
167.

D. Thom.
1. 2. q. 13.
ar. 5. ad
3.

Bonauièr.
in specu-
lo. p. 1. c.
4.

Part. 2.
c. 3.

In simu-
lo amor.
c. 11.

esse praelatorum suorum beneplacita voluntati, dummodo non essent contra Deum, quantumcunque ardua & vilia forent, auiditate maxima adimplebant. Tanta enim in eis vigeat charitas, & obedientia promptitudo, vt ad iussa implenda nequaquam timerent discurrere super aquas, nec etiam formidarent ire ad capiendum leanas, cum eis erat iniunctum. Et breuiter ad multa alia ardua & difficilia, quae non sufficio enarrare, amore & nisu obedientia se simpliciter, alacriter, & vitiliter quam citius exponebant. Non enim iudicauit infructuosum illud esse, qui obediens Abbati, cum labore, quasi importabili, voluit per annum lignum aridum adquare, & ex hoc apparuit obedientiae celsitudo, quia quod mortuum fuerat, & aridum per obedientis meritum fecit fructum. Quid ergo de obedientia gloriamur? Numquid poterimus nos fortasse viti Apostolici nominari. Timeo quod nec etiam Christiani, sed potius tanquam imitatores Luciferi merito possumus daemioniaci appellari?

Humber. in epist. de tribus vocis.

Tandem Humbertus in quadam epistola ad fratres suos in variis locis illius sic ait: Vt autem obedientia vestra omnipotenti Deo sit acceptabilis, studeat habere promptam sine dilatione, deuotam sine indignatione, voluntariam sine contradictione, simplicem sine discussione, ordinatam sine deuiatione, iucundam sine turbatione, strenuam sine pusillanimitate, vniuersalem sine exceptione, perseverantem sine cessatione. Et iterum. Quapropter dilectissimi sitis sicut aurum ductile, & quasi virga flexilis, quae recta & curua redditur ad libitum artificis, sitis vt rotae volubiles, quae secundum impetum spiritus mouebantur, sitis vt iumentum apud Deum, cuius dorso indifferenter quaelibet imponuntur. Et rursus. Tam simplex sit obedientia vestra, fratres, & iniuncta sine discussione facientes iudicetis de vestro, nec in minimo vos habere: nam quisquis intentionem praecipientis iudicat, bellum intrinsecus parat, per hoc enim quoddam causas mandatorum, quas ignorat, discutit, in labyrinthum erroneum se se ponit. Haec ibi. In tractatu autem de eruditione religiosorum manifeste ad eandem obedientiam hortatur his verbis: Non debet hominem regere in claustris proprius sensus, qui eum rexit in mundo. Non debet eum habere pro duce, qui in tot foucas eum praecipit. Non facietis ibi quae nos hic facimus hodie singuli quod sibi rectum videtur. Proprius sensus est oculus veteris hominis, oculus inquam caligans, sicut oculi solent in senibus caligare. Oculus iste est destruentus, sicut & caetera membra veteris hominis. Mortificate membra vestra, quae sunt super terram. Item, proprius sensus est oculus scandalizans, & ideo erudus. Si oculus tuus dexter scandalizat te, erue eum, & proiice abs te. Sicut equus videns non est idoneus circuire a molam, sic qui in religione est, non est aptus volubilitati obedientiae, nisi oculus proprii sensus ei erutus fuerit. Proprius sensus est consiliarius infidelis: de quo non est confidendum, eo quod nimis coniunctus est carni. Noli consiliari cum socero tuo. Itē index est, qui merito suspectus habetur, eo quod inordinato amore, vel odio, vel timore peruertatur. Haec omnia doctorum dicta manifeste huc gradum obedientiae continent, quo perfecti viti caeca quadam subiectione se praelatis submitunt. In qua nihil omnino est periculi, quoniam (vt saepe dictum est) haec caecitas cognitionem eius, quod nobis iniungitur, non tollit, videntem nullam peccatum praecipere, sed inanes discursus super rebus imperatis auertit. Sapienter autem Patres hoc genus obedientiae magni faciunt, quoniam sine eo in congregationibus

Lib. 5. parte 2. cap. 16.

Deut. 12. 8.

Caloss. 3. 5.

Matt. 5. 29.

Ecl. 37. 7.

A religiosis vix poterit tranquillitas custodiri. Nam si subditi dispent, an bene mandata seu ordinata sunt, quae iniunguntur, & praelati pro se respondeant, & verbis satisfaciant, satis frequens erit inter eos altercatio, & quae inde solet oriri, sensum verborumque confusio. Vult nos Dominus pacifice in caulas caelestis patriae dirigere, de quo scriptum est: Qui regis Israel intende: qui deducis velut ouem Ioseph. Quomodo autem velut oues ducemur, si ouium simplicitate deponimus, & vulpecularum in omnibus, quae iniunguntur, astutiam & dupliciter assumimus? Longe aberit a cordibus illorum, qui oculos habent ad iudicandos praelatos amabilis spiritualium ouium humilitas. Verè namque qui mandata praelatorum iudicat, & omnium rationem exigit, non se subditum sed superiorem exhibet. Cum praelati sit eorum, quae in domo sunt, causas & rationes inquirere. Is non tam obediens, quam, quia aliquid iustum suis rationibus iudicauit, illud proprio arbitratu praestabit. Hi etiam, qui ad discernendas res obedientiae oculos apertos habent, nec dum sciunt Christi personam in praelatis agnoscere. An si Christus ipse aliquis imperaret, audent rationem exigere? Cur ergo audent causam a praelatis exquirere, & eorum mandata iudicare, si in illis Christum agnoscunt? At praelatus, inquis, non est Christus? Fateor, Homo enim est, & homo fallibilis, qui in multis errare, & decipi poterit. Sed Christi personam refert, qui in illo, & per illum praecipit, quoad nullum peccatum praecipitur. Et sanè, o vir Dei, si te totum immediate Christo regendum traderes, absque dubio te certissime in aeternas sedes dirigeret. Potens est autem per Ecclesiam praelatos idem facere, quod nullo medio interiecto per se ipse praestaret. Si ergo illis te ipsum totum, tuaque committas, & simpliciter propter Dominum illis obedias, & nihil profus de ratione eorum, quae imperantur, inquiras, bene poteris credere, quia per illos te in caelum dirigit, & absque villo perfectionis discrimine gubernabit.

Ps. 79. 1.

Magnum periculum est etiam in his, quorum ratio non apparet, praelatorum iussis contraire. Quidam ex filiis prophetarum noluit alterum sibi ore Domini praecipientem, vt ipsum feriret, percutere, existimans rationi consonum non esse innocentem poena multare. Audit autem: Quia noluit audire vocem Domini, ecce recedes a me, & percutiet te Leo. Leonèque occisus est, propterea quod noluit simpliciter obedire. Sic multi, quia oculos habent vt inepte videant, & rationem, vt maiorum iussa contra rationem examinent, vitam animae aut periculo exponunt, aut perdunt, quia in iis, ad quae tenebantur, non obediunt.

1. Reg. 20. 36.

Si bonum itaque aut non manifestè malum tibi praecipitur, absque vlla discussione obedias necesse est, siue praelatus iubens bonus sit, siue malus. Vt enim, inquit Hugo, nec bonis obediens in malo, nec peruersis contradices in bono. Filij Israel ausi sunt explorare terram, quam eis promiserat Dominus, & inde quid sequutum est, nisi vt timerent ingredi eam? vnde dixerunt: Nuntij (quos scilicet ad explorandam terram misimus) terruerunt cor nostrum. Ex timore autem & diffidentia factum est, vt indignatus Deus, terram illam timidis ac diffidentibus denegauerit, & in filiis eorum, qui non peccauerunt, suam promissionem impleuerit. Voxque ipsius fuit: Non videbit quispiam de hominibus generationis huius pessimam terram bonam, quam sub iuramento pollicitus sum patribus vestris. Sic profus si mandata Domini ore praelatorum exposita ceperis explorare, si rationes & causas disquirere,

Hugo 2. de clau. su. am. m. 5. 13.

Deut. 1. 28.

Deut. 1. 35.

si dif

si difficultatem meditari, vano timore percussus sa-
pe ab opere tibi iniuncto dissilies, & terram bonam,
id est, primum labori iniuncto promissum, amittes.
Signum magnum superbiae est, ad omnia, quae præci-
piuntur, herere, & ea velle trutina nostrae rationis
expendere. Nec quisquam poterit, (authore Cassia-
no) superbiam omnium vitiorum genericem extin-
guere, & veram humilitatem assequi, qui non hoc
obedientiae genus habere contenderit. Quod nul-
latenus, inquit, poterimus implere, nisi abrenun-
tatio vera, quae in expoliatione omnium facultatum, ac
nuditate consistit, in nobis fuerit Christi amore fan-
data: deinde obedientiam iugam, & subiectam, simpli-
ci corde, ac sine vlla fuerit simulatione suscepta, ita
ut præter Abbatis mandatum, nulla penitus volun-
tas viuat in nobis. Quod non aliter obseruari pote-
rit, nisi quis non solum se mortuum huic mundo,
verum etiam insipientem iudicari, ac stultum, vni-
uersa quae sibi fuerint à senioribus imperata, sine vlla
discussione perficiens, sacrosancta ea credens ac di-
uinitus promulgata. Eia igitur qui humilitatis sta-
tum suscepisti, qui non ad quamlibet, sed ad perfe-
ctam virtutem aspirare decreuisti, ecce tibi descripti
obedientiam perfectam, obedientiam sapientem,
obedientiam caecam. Quae quo minus mundani lu-
minis ad vanè discernendum habet, eo est & repu-
tatur sapientior. Quia ea conatur scire, quae sibi ex-
pediunt, scilicet superiorem locum Dei tenentem
praecipere, & nihil Dei legi aduersum iniungere: & ea,
quae nihil referunt, nempe quare hoc, aut illud præci-
piatur, sapientissimè eligit ignorare.

*Septimus Gradus Obedientiae caecae
exemplis illustratur.*

CAPVT XII.

SANCTA haec & simplex obedientia
quae ad significandam eius simplicita-
tem, caeca dicitur, non est virtus aut so-
lo ore prolata, aut sola mente conce-
pta, sed in omni aetate à perfectis reli-
giosis executioni mandata. Quam præter consueta-
dinem nostram volumus hoc loco exemplis confir-
mare, ut eam semper in vsu fuisse apud veros religio-
sos omnibus pateat, & ut ipsius naturam non iam
verba, sed sanctorum actiones ostendant. Licet au-
tem minima societas nostra illustrissima, & plurima
huiusce virtutis exempla suppeteret, volumus ea
aliis fratribus nostris, qui haec & luculentius, & ex
professo notabunt, scribenda relinquere, & solum
antiqua, & à tam grauiusculis & sapientissimis viris
scripta, in medium adducere, ut planè stultum sit, aut
ea in dubium vocare, aut huic simplicissimae obe-
dientiae tantorum doctorum autoritate probatae
contraire.

Dominus igitur, hanc obedientiam caecam se gra-
tissimam habere, sanctissimorum virorum exemplis
& miraculis declarauit; & nobis aestimandam imi-
tandamque proposuit. Quae non obsecrè, ut in his
quae verbis dicuntur, fieri solet, sed clarè & manifestè
docent, quid sit caeca obedientia parere, & in iussis
maiorum sapientissima quaedam ignorantia nescire.
Horum quatuor in Cassiano reperimus, tria Ioan-
nis Abbatis sanctissimi, & quartum Abbatis Mucij,
cui illis temporibus fuit sanctitatis palma tributa. Sic
ergo Cassianus ait: Sumpsit itaque de lignario suo
Abbas virgultum, quod olim excisum vltibus foci

A fuerat præparatum: dumque coctionis tardat, occa-
sio, non modò aridum, sed propè putre temporis ve-
tustate iacebat. Cumque hoc coram Ioanne fixisset
in terram, præcepit adiecta aqua bis rigari, ut scilicet
diuturnis humoribus radicum, atque in antiquam
arborescentem, diffusis ramis amoenitatem ocu-
lis, atque vmbra culum in aestu feruenti, subter resi-
dentibus exhiberet. Quod præceptum veneratione
solita, sine vlla impossibilitatis consideratione suspi-
ciens adolescens, ita quoridianis diebus expleuit, ut
aquam per duo ferme milliaria in desinenter appor-
tans, nullatenus lignum rigare cessaret; atque per to-
tum anni spatium non infirmitas corporis, non festi-
uitatis solemnitas, non occupatio necessitatis vllius,
quae illam etiam honestè excusaret ab executione
mandati, non denique hyemis asperitas intercedens,
ab huius obseruatione præcepti potuerit impedire.
Cumque eius hanc sedulitatem tacitus senex diebus
singulis exploraret, & videret eum simplici cordis
affectu mandatum suum velut emissum diuinitus si-
ne vlla mutatione vultus, vel rationis discussione
seruare, sinceram humilitatis eius obedientiam com-
probans, pariter etiam miserans tam longum labo-
rem, quem per totum anni spatium studio deuotio-
nis impenderat, ad virgultum aridum accedens: O,
inquit, Ioannes, misitne radices hæc arbor, annon?
Cumque ille se nescire dixisset, senex velut inquirens
rei veritatem, & tanquam tentans vtrum suis radici-
bus niteretur, euellit coram ipso leui commotione
virgultum, sicque proiciens illud præcepit ut dein-
ceps rigare desineret.

C Itaque, cum huiusmodi exercitiis eruditus, quoti-
die iuuenis in hac parendi virtute succresceret, &
humilitatis eius enitesceret gratia, atque obedientiae
suavis odor per monasteria vniuersa fragraret; qui-
dam fratrum, probationis, immo ædificationis ob-
tentu, venientes ad senem, cum subiectionem eius,
quam audierant, mirarentur, vocans eum repente se-
nex: Ascendens, ait, & sumens lenticulam olei (quae
sola in eremo suis vel aduentum vltibus liquo-
rem pinguedinis tenuissimum ministrabat) deorsum
proiice per fenestram. Quam ille, cum ad superiora
concitus peruolasset, per fenestram proferens com-
minuendam dimisit in terram; parum cogitans, vel
retractans præcepti ineptiam, diuturnam necessita-
tem, infirmitatem corporis, penuriam sumptuum,
eremi squalentis angustias, ac difficultates, in qua
etiam si pecunia suppeditaret, nihilominus perditam
speciem inueniri repararique non posset.

D Aliis rursus ædificari cupientibus obedientiae hu-
ius exem plo vocans eum senior: Cure, inquit, Ioan-
nes, saxum illud huc aduolue quantocyus. Qui con-
festim saxum immane, quod vel turbæ hominum
multa mouere non possent; applicita nunc ceruice,
nunc toto pectore, tanto nisu atque conatu prouol-
uere contendebat, ut sudore omnium membrorum,
non solum totum insunderet vestimentum, sed etiam
saxum ipsum suis cervicibus humectaret. In hoc quo-
que parum metiens impossibilitatem, præcepti, vel
facti pro reuerentia senioris, & obsequij simplici-
tate sincera, quae credebat tota fide senem nihil posse
incautum ac sine ratione præcipere. Hæc de
Ioanne.

E De Mucio verò sic ait: Hic namque abrenuncia-
re desiderans huic mundo, tam diu pro foribus mo-
nasterij excubans perdurauit, donec immobili per-
seuerantia sua contra omnem consuetudinem cœ-
nobiorum, cum filio paruulo, qui octo circiter erat
annorum, ut susciperetur, eliceret. Cumque tan-
dem recepti fuissent, confestim non solum diuersis

præcepto

Cass. lib.
12. de Spi-
ritu su-
perbia. 6.
32.

Cap. 25.

Cap. 25.

Cap. 26.